

Sluttrapport Ringverknader knytt til Stad skipstunnel

FORPROSJEKT

Stad Vekst

Måløy Vekst

VANYLVEN

UTVIKLING

 GER

Innhald

1	Samandrag	3	7	Statistikk	50
1.1	Bakgrunn			Gjestedøgn og passasjerar med fly, båt, fritidsbåtar og cruise	
1.2	Mål for forprosjektet og avgrensingar av problemstillingane			Reiselivsstatistikk	
1.3	Prosess og metode			Gjestedøgn	
2	Strategiske utviklingsområde	12		Flypassasjerar til flyplassar i området	
	Forslag til seks strategiske utviklingsområde			Kollektivtrafikk med båt	
2.1	Felles stads- og destinasjonskonsept			Utleige av hytter og hus	
2.2	Forsterke klyngesamarbeid			Cruisenæringa	
2.3	Styrke samarbeidsrelasjonar i reiselivet			Case - Cruise i Måløy	
2.4	Få fart på innovasjon og produktutvikling i reiselivsnæringa			Dagens trafikkvolum i regionen	
	Case – Hornelen Via Ferrata			Gjestehamner og bubilcamping	
2.5	Ny og forbetra infrastruktur			Gjestane sitt forbruk i regionen	
2.6	Organisere, styrke og effektivisere samhandling		8	Spørjeundersøking og djupneintervju	68
3	Analyse og innsiktsfase	21		Kvalitative intervju med sentrale aktørar innan marine og maritim næring	
3.1	SWOT-analyse		9	Stads- og destinasjonskonsept	77
3.2	Drivarar og barrierar (GAP-analyse)			Case – Hakallegarden	
	GAP-analyse reiselivsnæringa			Kartlegging	
	GAP-analyse marin og maritim næringar			Arbeidssamlingane	
4	Verdiskapingspotensiale	26		Identitet	
4.1	Verdiskaping knytt til bruk av steinmassar			Destinasjonskonsept	
5	Demografi	31		Trendar og målgrupper	
	Regionen; Kinn, Stad og Vanylven kommunar			Behov på ei reise	
	Folketalutvikling			Kundereiser	
	Aldersfordeling			Kompass	
	Arbeidsstruktur			Av og for fiske	
	Pending i regionen			På heilag grunn	
	Ein bu- og arbeidsmarknad			Vel i hamn	
6	Næringsstruktur i regionen	38	10	Hovudprosjekt	102
6.1	Transporthubar langs kysten		11	Kjelder	109

Demografi

Næringsstruktur i regionen

Aldersfordeling

Med bakgrunn i folketalsutviklinga er det også interessant å sjå på aldersfordeling for kommunane Stad, Kinn og Vanylven.

Aldersgruppa 0-17 har størst %-andel i Stad 28%

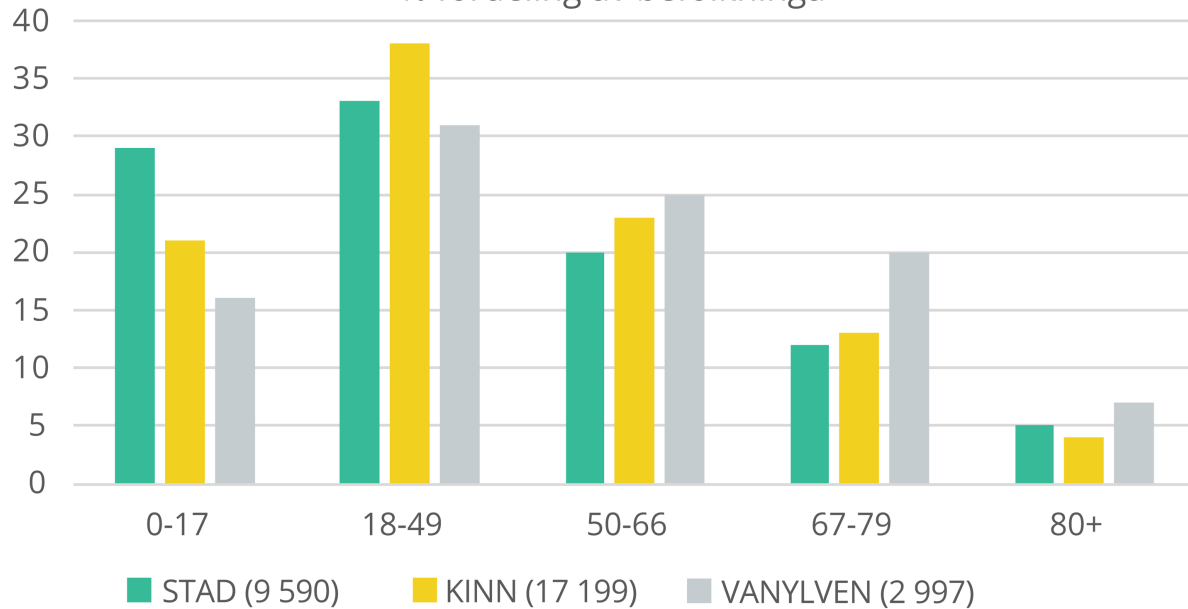
Aldersgruppa 18-49 har størst %-andel i Kinn 37%

Aldersgruppa 50-80+ har størst %-andel i Vanylven 57%

Dette dokumenterar også utvikling i framskriving av folketalet der Vanylven vil få ein markant nedgang fram til 2041.

Aldersfordeling Stad - Kinn - Vanylven

% fordeling av befolkninga

I parantes befolkning pr. 3/23

Kilde: SSB

Folketalsutvikling

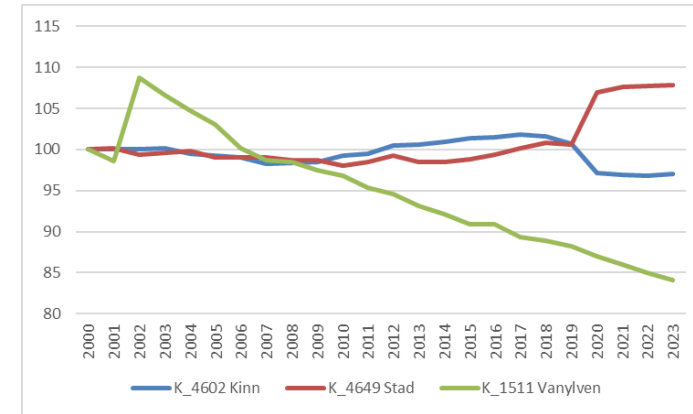
For å samanlikne kommunane Stad, Kinn og Vanylven har vi henta ut tal frå SSB og Regionalanalyse på befolkningsutvikling, aldersfordeling og kva innbyggjarane i desse kommunane arbeider med.

Historisk var denne regionen frå 1950-/60-talet der befolkninga stort sett livnærte seg av landbruk og fiske utvikla seg til verdsløiande bedrifter innan marine og maritime næringar. Verftsindustrien utvikla seg raskt på 70-/80-talet med bygging av offshorefartøy og fiskebåtar.

Etter kvart vaks det fram maritime klynger både i Ulstein-regionen og Måløy-regionen. Oppdrettsnæringa skaut også fart og dette førte til nye etableringar av underleverandørar og servicetenester og som vi ser i dag. Fleire av desse selskapa har heile verda som marknad.

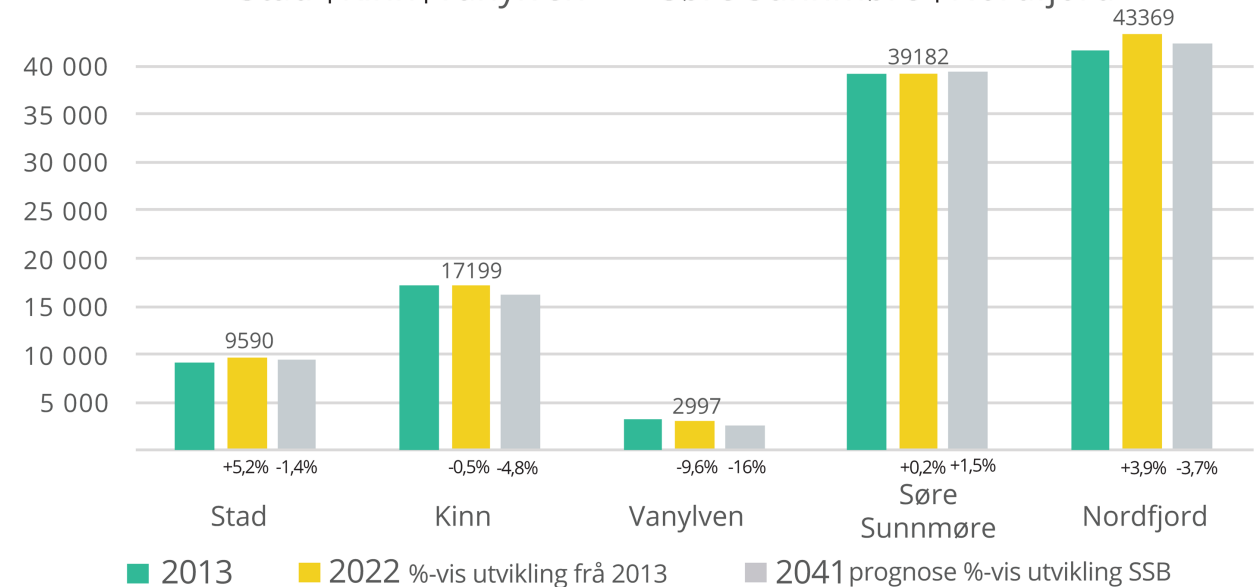
Etter kommunesamanslåinga i 2019/2020 har tidlegare Vågsøy kommune vorte ein del av Kinn kommune (Florø) og Selje kommune har vorte ein del av Stad kommune (tidlegare Eid kommune). Folketalet pr. 3/2023 er; Stad 9 590, Kinn 17 199 og Vanylven 2 997. For Søre Sunnmøre 39 182, Nordfjord 43 369. For Søre Sunnmøre 39 182, Nordfjord 43 369.

Utfordringa for regionen er den negativ befolkningsutvikling (prognose 2041) som vi ser stort sett over heile landet utanom sentrale områder rundt Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger.

Folketalsutvikling 2013 - 2022 - 2041

Stad | Kinn | Vanylven   Søre Sunnmøre | Nordfjord

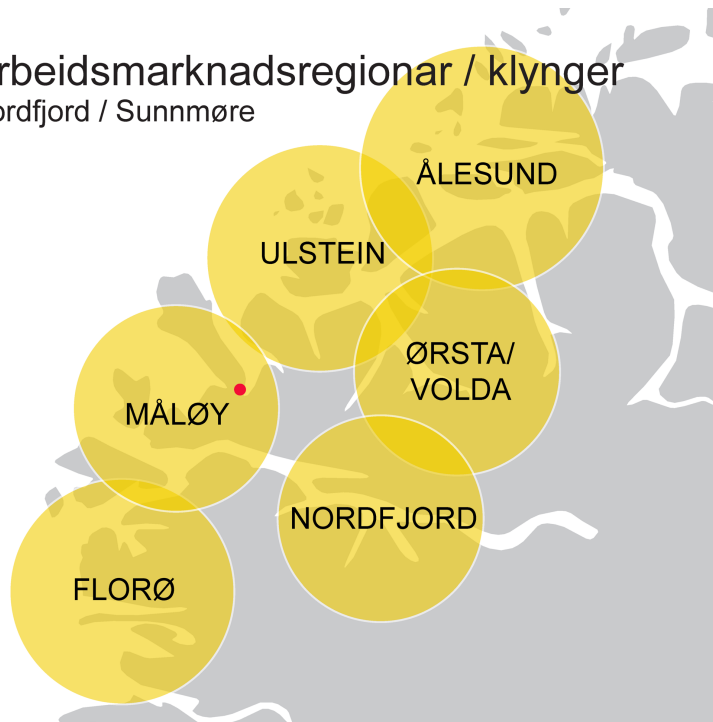

Kilde: regionalanalyse.no

Næringsstruktur i regionen

Arbeidsregionane i Nordfjord/Sunnmøre har eit variert næringsliv. Ein har her tatt med eit oppsett på eit utval av bransjar innan marine og maritime selskap i regionen. Dette er selskap med lokalt eigarskap med postadresse i regionen. Fleire av desse selskapa har hovudkontor i Ålesund, Måløy og Florø og har avdelingar i regionane. Nasjonale/internasjonale selskap som Mowi, Sibelco, Pelagia m.fl. er ikkje med i denne oppstillinga.

Arbeidsmarknadsregionar / klynger Nordfjord / Sunnmøre

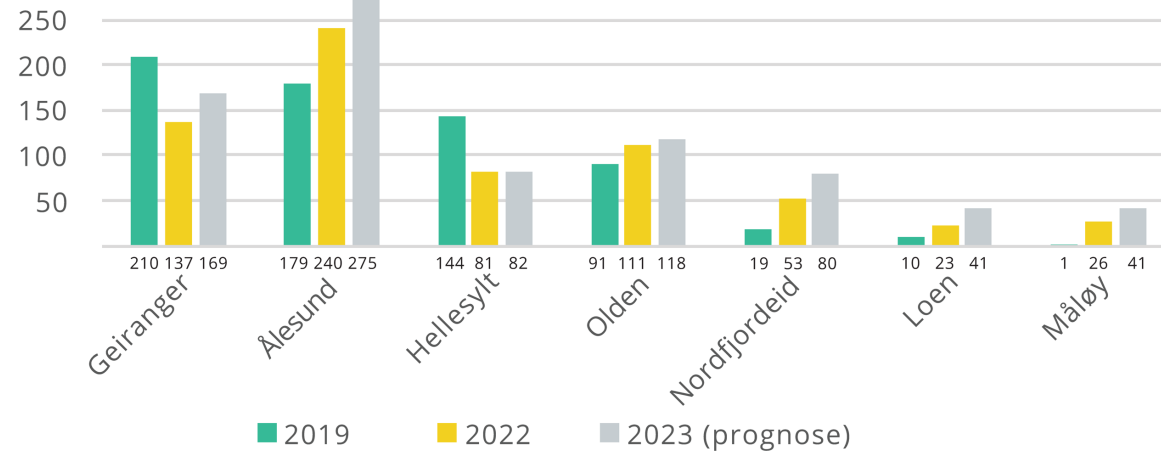
BRANSJE	Ant. selskap	Br.nr.	Omsetn.	Tilsette
Hav- og kystfiske	135	3111	10,6 mrd	421
Oppdrett	127	3211	1,6 mrd	200
Frysing av fisk, skalldyr, bløtdyr	10	10202	3,4 mrd	520
Bearbeiding fisk og fiskevarer	21	10209	11,8 mrd	430
Produksjon fiskeoljer/fett	5	10411	644 mill	100
Produksjon av tauverk/nett	11	13940	3,2 mrd	670
Bygging av skip/skrog over 100 br.t.	11	30111	11,0 mrd	1480
Reperasjon/vedlikhald skip/båtar	27	33150	1,3 mrd	550
Salg sjømat	67	46381	42,9 mrd	510
Innenlandske kystruter m/passasjerer	18	50102	5,2 mrd	1990
	432		91,6 mrd	

Kjelde: Breg.no 7/2023 (omsetn. over 1 mill.)

Næringsstruktur reiselivsnæringa

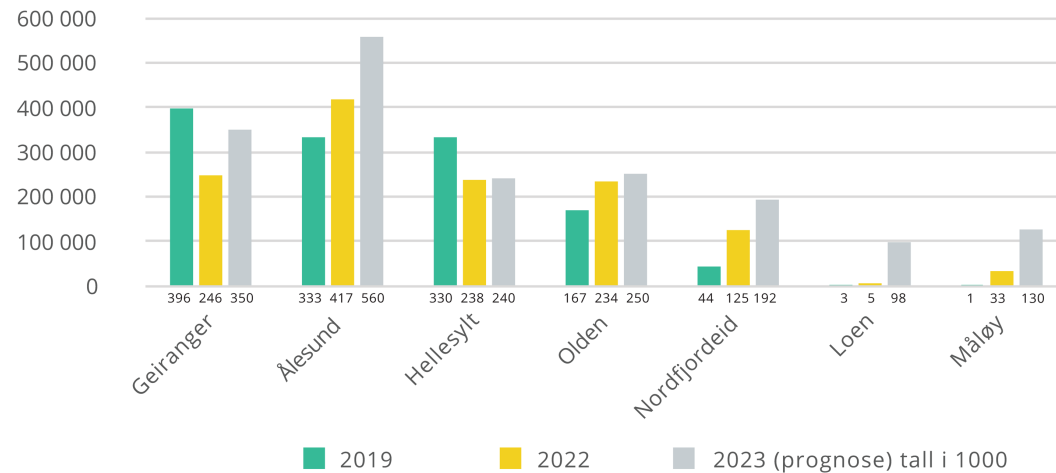
- Mange små aktørar
- Mange »nyetablerte«
- Totalt registrert 386 verksemder innanfor næringskodane til reiselivsnæringa
  - Attåttnæring
  - 62 % er ENK selskap
  - 29 % avd. under morselskap
  - 30 % AS – tilsvarande 117 selskap
- Totalomsetning 3,5 mrd – Fjord1 stod for 2,9 mrd
- Totalomsetning utanom Fjord 1 anslått til ca. 475 mill. kr. i 2022

- Utviklinga viser at produkta har høg kvalitet – rettar seg mot ein betre betalande marknad
- Regionen har flotte natur- og landskapsressursar – særeigent fjord- og kystlandskap med nasjonal verdi

- Aktørane er ikkje kjende nok – gir ikkje tilstrekkeleg drakraft i marknaden
- Greier ikkje å utnytte effekten av betre kjende område og turiststraumar i nord og aust
- Altfor store variasjonar i kapasitetsutnytting – gj. 50 % - ikkje heilårsoppe
- Låg inntening skapar ein dårleg spiral som igjen påverkar evne til marknadsføring, produktforbetring og produktutvikling

- Dårlig infrastruktur og mandlande gjennomgåande off. transport
- Organisatoriske utfordringar

Cruiseanløp 2019 - 2022 i regionen (prognose 2023)

Kilde: Nordfjord havn/Ålesund havn

Cruiseturistar 2019 - 2022 (2023) Nordfjord - Sunnmøre

Verdiskapingspotensiale

Verdiskapingspotensiale

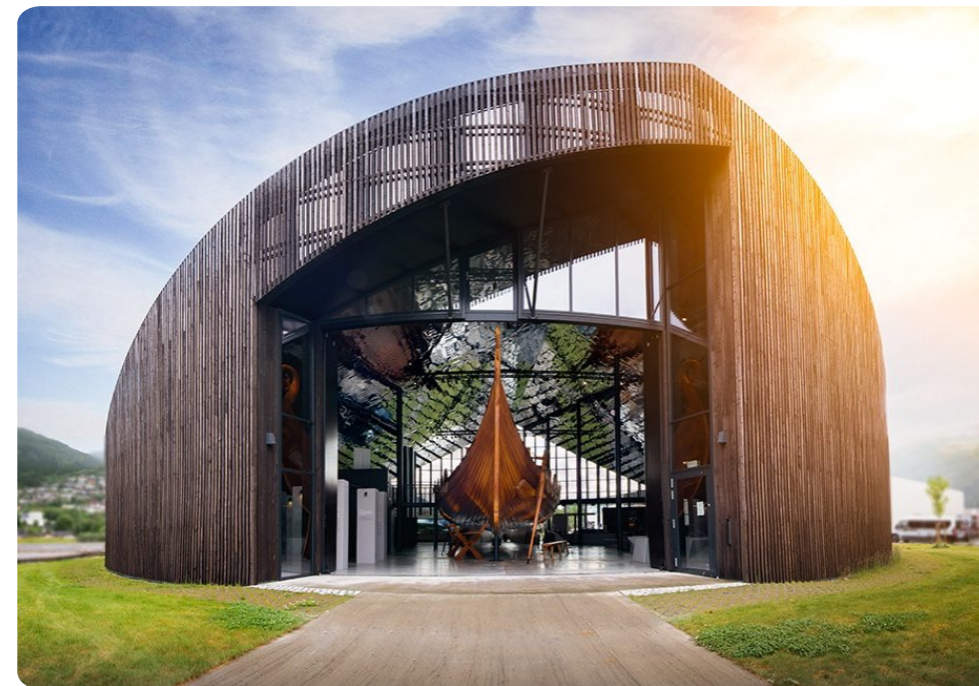
Nye næringsareal ved bruk av steinmasser

Under bygging

- Stor interesse for å stå på leverandørliste – 148 bedrifter
- 12,4 % av dei spurte bedriftene såg føre seg auka verdiskaping under bygging
- 41 % moglegheiter for verdiskaping både under og etter ferdig realisering

Etter ferdig realisering

- Reiselivsnæringa har eit stort potensiale, men avhengig av:
  - kapasitetsutviding – og kapasitetsutnytting
  - utvikling av nye kommersielle produkt
  - betre tilgjengelegheit og lokal infrastruktur
  - pakketering
  - heilthetlig marknadsføring
- Cruisenæringa
- Kreative næringar
- Dei gamle ferdselsvegane

Verdiskapingspotensiale – marin og maritim næring

Innanfor marin og maritim næring er fleire verdssleierende bedrifter lokalisert nær Stad skipstunnel. Samla står desse for ei omsetning på rundt treikna 85.5 mrd. kr. og oppunder 4.500 tilsette.

Sparte kostnader gjennom:

- Forbetra logistikk – meir effektiv transport
- Færre ventedøgn og mindre utsatt for dårleg vêr

Auka omsetning gjennom:

- Betre kvalitet på produkt og dermed høgare pris
- Tilgang til nye marknader
- Etablering av samarbeid og utarbeiding av nye produkt og tenester
- Effektiv godstransport

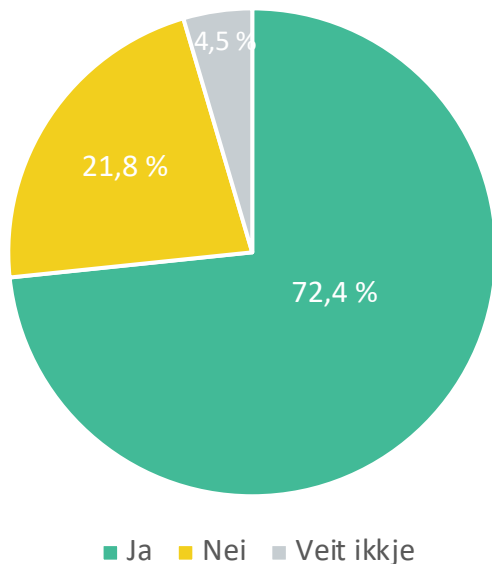
Styrka konkurransevne ved utvikling av ein bu- og arbeidsregion:

- Styrka tilgang til arbeidstakarar med spisskompetanse
- Forbetra klyngesamarbeid; auka omstillingsevne, innovasjon og produktutvikling
- Auka nærings- og investorattraktivitet
- Nye næringsareal - nyetableringar og vekst

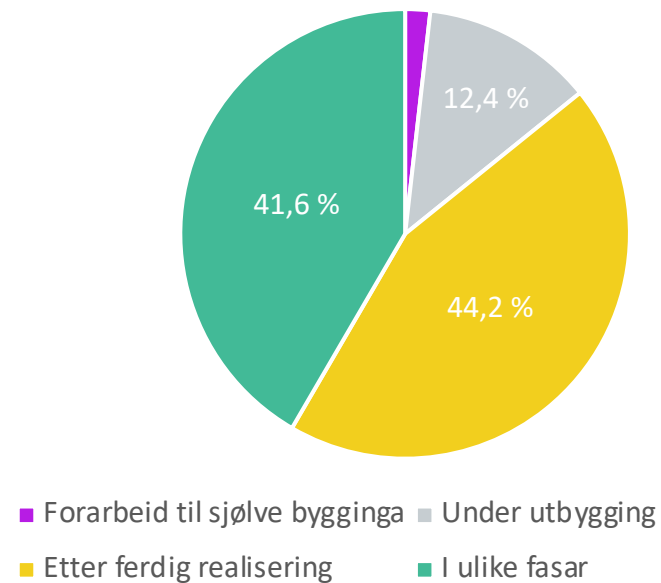
Positive ringverknader for bedriftene

Vil Stad skipstunnel ha positive verknadar for di verksemd?
156 svar

Eit klart fleirtal av respondentane meiner at Stad skipstunnel vil ha positive verknadar for deira verksemd. Svært få svarer nei.

Kva fase av tunnelprosjektet vil gje størst verdiskaping for di bedrift?
113 svar

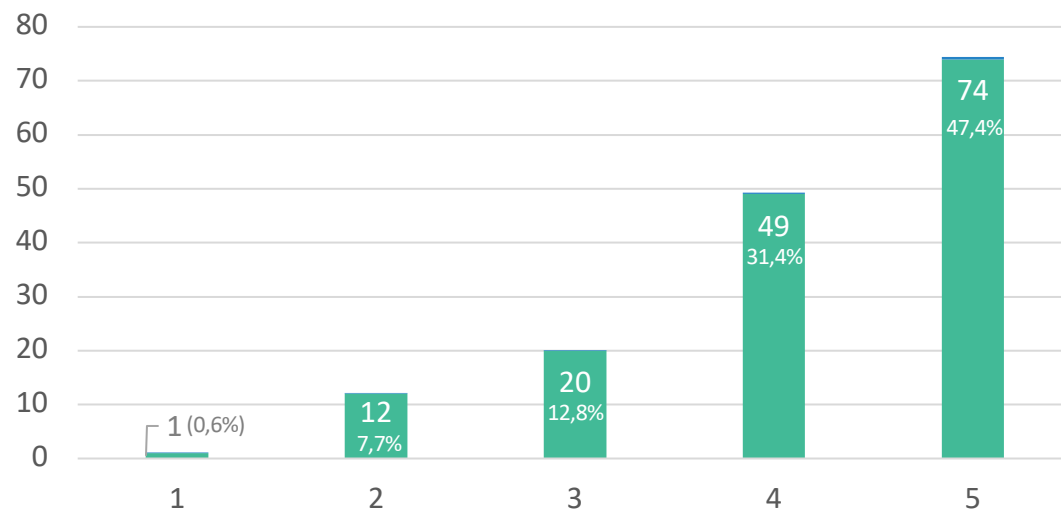

Flesteparten meiner at den største verdiskapinga skjer etter ferdig realisering eller i ulike fasar av tunnelprosjektet.

Auka næringsattraktivitet

I kva grad meiner du realisering av Stad skipstunell vil auke næringsaktiviteten til regionen? (1-ikkje i det heile, 5-svært stor grad)

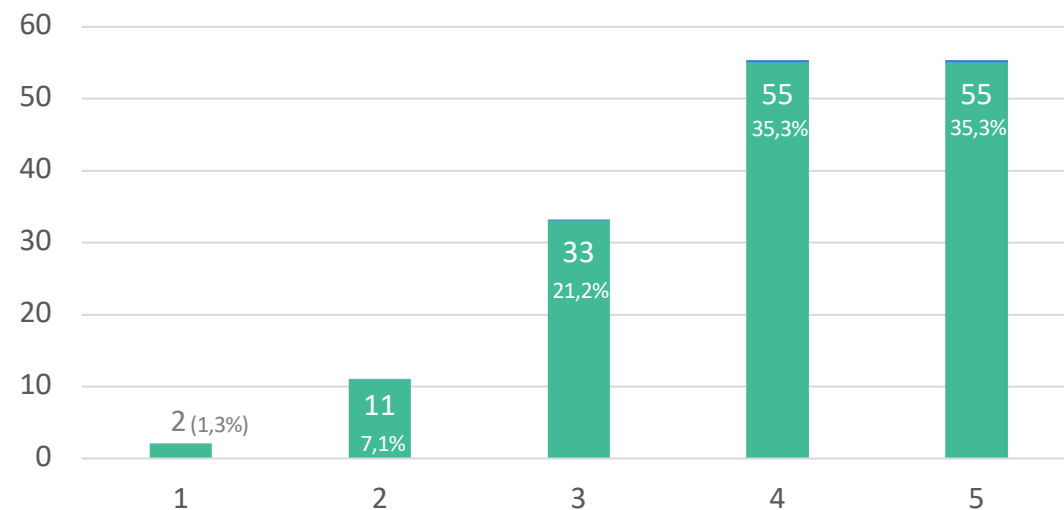
156 svar

Eit klart fleirtal meiner at skipstunnelen vil auke næringsattraktiviteten i regionen.

I kva grad meiner du realisering av Stad skipstunell vil auke investor-attraktiviteten i regionen? (1-ikkje i det heile, 5-svært stor grad)

156 svar

Fleirtalet meiner at Stad skipstunnel vil auke investor-attraktiviteten i regionen.

Gjestene sitt forbruk i regionen

Forbruk turistar med overnatting, dagsbesøkende og cruiseturistar

TALLENE

RESULTATER

Gjennomsnittlig antall overnattinger per person	4
Estimert antall turister	39.193
Antall overnattinger	158.153
Estimert døgnforbruk	kr. 901
Totalt forbruksestimat	kr. 142.558.967

FORBRUKET I DEN VALGTE REGIONEN FORDELER SEG TYPISK SLIK...

HVIS DU HAR ANGITT CRUISETURISTER, ESTIMERES DERES FORBRUK TIL:

Antall besøk	158.446
Estimert forbruk per besøk	kr. 568
Cruiseturistene sitt totale landbaserte forbruk	kr. 89.997.328

HVIS DU HAR ANGITT DAGSBESØKENDE, ESTIMERES DERES FORBRUK TIL:

Antall besøk	4.257
Estimert forbruk per besøk	kr. 424
Dagsbesøkende sitt totale forbruk	kr. 1.804.968

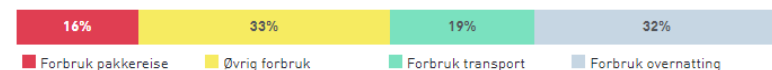
Forbruk gjestehamner

TALLENE

RESULTATER

Gjennomsnittlig antall overnattinger per person	4,4
Estimert antall turister	3.427
Antall overnattinger	15.000
Estimert døgnforbruk	kr. 325
Totalt forbruksestimat	kr. 4.875.000

FORBRUKET I DEN VALGTE REGIONEN FORDELER SEG TYPISK SLIK...

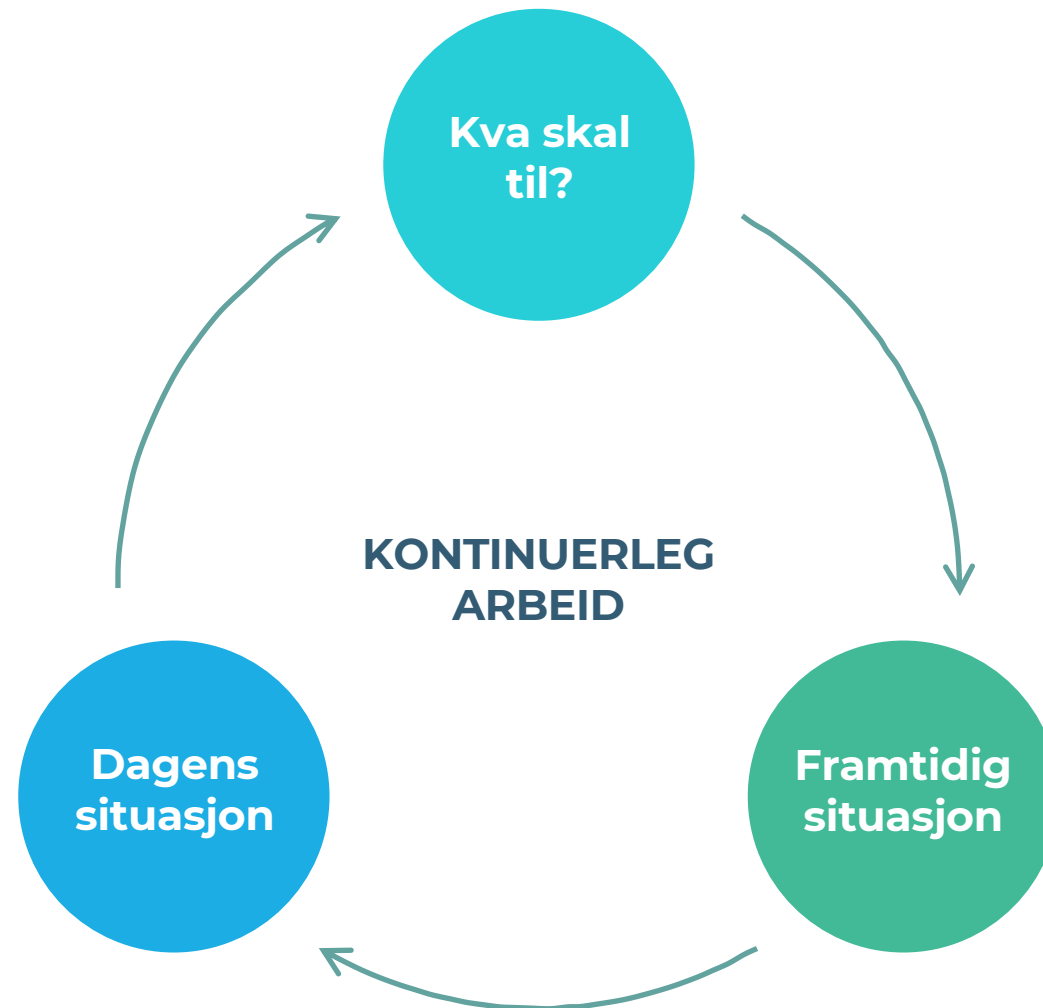

Føresetnader:

60 prosent feriereisande, 40 prosent forretning

Overnattingsgjester i gjestehamner har tilsvarende forbruk som norske campingturistar.

3.2 Drivarar og barrierer (GAP-analyse)

A

Dagens situasjon

1. Lav kapasitet på overnatting.
2. Området dekkast av tre destinasjonsselskap. Det gjer det krevjande å planlegge ei reise i regionen rundt Stad.
3. Kommunane høyrer til ulike regionar og to fylke.
4. Kystkulturen er underutvikla som internasjonal merkevare, kjem i skuggen frå fjordane.
5. Det er krevjande å kome seg forbi Stad med fritidsbåt og mindre båtar. Liten trafikk nord og sør for Stad med fritidsbåtar.

B

Kva skal til?

1. Vidareføre tett samarbeid og felles prosjekt i Kinn, Stad og Vanylven for å få maksimalt ut av Stad skipstunnel.
2. Sette i gang konkrete utviklingsprosjekt for å utvikle og iverksette nytt destinasjonskonsept og løfte fram området som reisemål
3. Samarbeidet tett med dei 3 destinasjonsselskapa og Fjord Noreg om å løfte kystkulturen som internasjonal merkevare.
4. Merksemnda og målretta arbeid fører til at fleire vil investere i reiselivet i regionen.

C

Framtidig situasjon:

1. Flaskehalsane knytt til transport i området er fjerna og det kommersielle opplevelses- og overnattingstibodet er utvikla.
2. Stad og skipstunnelen er eit ynda reisemål for mange ulike målgrupper med det til felles at dei legg igjen pengar og hjartet i regionen.
3. Fleire tilbod og meir merksemd har ført til at befolkningsnedgangen har stoppa opp i Vanylven, Selje og optimismen er stor.

Marin og maritim næring

A

Dagens situasjon

1. Lite utvikla felles bu-, arbeids-, og kompetanseområde i regionen (nord/sør)
2. Lite samarbeid mellom hamner og klynger nord og sør for tunnelen
3. Sterke maritime og marine verksemdar og klynger både nord og sør for tunellen
4. Stor eksport frå regionen
5. Verdsleiande kompetanse innan fleire marine og maritime næringar

B

Kva skal til?

1. Etablere betre kommunikasjonsløysingar gjennom Stad skipstunnel.
2. Etablere tettare hamnesamarbeid i regionen
3. Styrke samarbeidet i marin og maritim næring gjennom felles utviklings- og innovasjonsprosjekt, samt felles møteplassar for næringslivet i regionen

C

Framtidig situasjon:

1. Regionen mellom Florø og Ålesund er knytt saman i ein felles bu-, arbeids-, og kompetanseregion.
2. Samarbeid mellom hamnene i regionen sikrar effektive logistikkøysingar som fører til at sjøtransport er meir berekraftig og effektivt.
3. Næringslivet i regionen samarbeider om å løyse felles utfordringar og vidareutvikle regionen som den sterkaste eksportregionen i landet.
4. Regionen er attraktiv for utvikling og etableringa av framtidens berekraftige næringar og arbeidsplassar.

Strategiske utviklingsområde

Forslag til seks strategiske utviklingsområde

Strategiane som skal utarbeidast og konkretiserast bør ha tiltak både på kort og lang sikt:

1. Ta i bruk felles stads- og destinasjonskonsept for å auke bu-, nærings- og besøksattraktiviteten til nærområdet
2. Forsterke klyngesamarbeid i marin og maritim næring på tvers av kommunar og fylke
3. Forsterke samarbeidsrelasjonar blant aktørane i reiselivsnæringa og på tvers av kommunar/fylke
4. Berekraftig produktutvikling basert på regionen sine egne ressursar og fortrinn
5. Ny og forbetra infrastruktur land- og sjøvegen
6. Organisere utviklinga, styrke og effektivisere samhandling mellom bedrift, kommunar og fylke

2.1 Felles stads- og destinasjonskonsept

Felles stads- og destinasjonskonsept i nærområdet til Stad skipstunnel

Økonomisk utvikling: Auke verdiskapinga frå turistar, eksisterande og nye verksemdar, auke investeringsattraktiviteten og trekke fleire dyktige fagfolk og tilflyttarar.

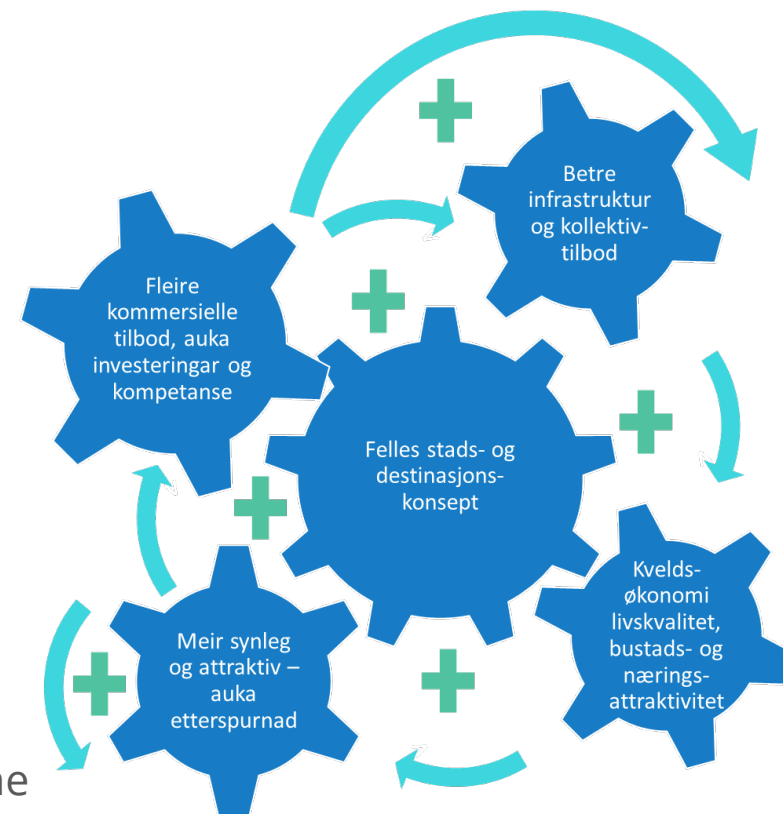
Reiseliv og turisme: Differensiere regionen og bidra til å utvikle tilbod som er forankra i området identitet og eigenart og reiselivsinfrastruktur. Gjere regionen meir attraktiv for arrangement, konferansar, cruise og ferie og fritid.

Kompetanse: Gjere området og bedriftene meir attraktive for ettertrakta fagfolk. Felles bu- og arbeidsregion: Gjere området, og dei ulike lokalsamfunna, meir attraktive som stader å bu og arbeide. Motverke negative folketalsutvikling

Investeringar: Nytte Stad skipstunnel og kvalitetane i næringslivet til å gjere området meir attraktivt for investorar og gründarar.

Lokal stoltheit: Forløyse lokal stoltheit, fellesskap og identitet blant innbyggjarane på kvar enkelt stad og i hele regionen.

Konkurransfortrinn: Kombinere eksisterande konkurransefortrinn og nye som Stad skipstunnel representerer til å byggje ei sterk merkevare nasjonalt og internasjonalt.

2.2 Forsterke klyngesamarbeid

Forsterke klyngesamarbeid i marin og maritim næring på tvers av kommunar og fylke

- Etablering av superklynge
- Deling av kompetanse og erfaringsoverføring
- Felles innovasjonsprosjekt

2.3 Styrke samarbeidsrelasjonar i reiselivet

Styrke og utvikle samarbeidsrelasjonar blant aktørane i reiselivsnæringa og på tvers av fylke og kommunane i mellom

Etablere gode formelle og uformelle samarbeid mellom aktørane

Betre samarbeid mellom bedriftene når det gjeld produktutvikling og marknadsføring

Heilhetlig marknadsføring som får fram regionen sin identitet, atmosfære og unikhet

Bærekraftig utvikling

2.4 Få fart på innovasjon og produktutvikling i reiselivsnæringa

Forsterke utviklinga av reiselivstilbodet og marknadsføringa i området rundt Stad skipstunnel

- Krafttak for utvikling av kystturisme, kystkultur, levemåten, næringane, tradisjonane og verdiane

- Profesjonalisere vertskapet

- Utnytte kompetansen og krafta i dei kreative næringane for å utvikle nye produkt og opplevingar

2.5 Ny og forbedra infrastruktur

Ny og forbedra infrastruktur land- og sjøvegen

Tiltak som styrkar publikumstransport og samhandling sjøvegen

- Samarbeid Hurtigruta, Kystruta
- Hurtigbåt
- Ein bu- og arbeidsregion
- Ferie- og fritidsbåttrafikk

- Oppgradering av riks- og fylkesvegnettet, samt parkeringstilhøve

*«Skipstunnelen senker terskelen for
å etablere verksemder og arbeidsplassar i distrikta.»
Harald Tom Nesvik - Sølvtrens*

2.6 Organisere, styrke og effektivisere samhandling

Organisere utviklinga, styrke og effektivisere samhandling mellom bedrift, kommunar og fylke

Tilrettelagt marknadsføring og kommunikasjon til næringsaktørar

- **Sal og marknadsføring av nye næringsareal**
- **Godt vertskap for etablering av møteplassar, konferansar og events for ulike bransjar**
- **Handlekraftige destinasjons som tenkjer heilhetleg region**

Hovudprosjekt

Hovudarbeidspakkar

HA-1: Felles stads- og destinasjonskonsept

Mål : *Utnytte merksemda Stad skipstunnel gir for å sikre økonomisk utvikling og auka bu-, nærings- og besøksattraktivitet.*

Tiltak:

- Oppretthalde styringsgruppa frå forprosjektet for å sikre politisk forankring og administrativt fokus både i kommunane og i fylka.
- Skape møteplassar på tvers av næringane for å bli betre kjent, auke investeringar på tvers og løyse felles utfordringar knytt til rekruttering og tilflytting.
- Sondere og teste ut felles måtar å realisere stads- og destinasjonskonseptet på – både i historieforteljing, opplevesutvikling, arrangement og for å tiltrekke kompetanse. Starte med opplevelingsområda knytt til fisk og fiskeri og øvrig marin og maritim næring, (kyst)kultur, reiseliv og kreative næringar
- Historiske farleder som både syner betydninga og risikoen knytt til sjøvegen historisk, i dag og i framtida. Formidle og gjere historia opplevbar – vikinghistoria, på heilag grunn og konge- og postvegane. Tidlegare tiders hurtigbåt langs kysten
- Arbeide for betre tilgang på statistikk og data om reiselivet, trafikktejingar, reisestraumar mv. for sikre kunnskapsbasert utvikling av reisemåla.

HA-2: Forsterke klyngesamarbeid

Mål : *Auke den globale konkurransekrafta til marin og maritim næring gjennom klynge- til klynge samarbeid og etablering av ei superklynge i regionen.*

Tiltak:

- Skape felles møteplassar og arrangement
- Sondere behov for felles FOU-satsing, innovasjon og grøn omstilling

Hovudarbeidspakkar

HA-3: Styrke samarbeidsrelasjonar og produktutvikling i reiselivet

Mål : *Bygge omdøme og styrke merkevara til området rundt Stad skipstunnel for å auke verdiskaping i reiselivet utanom sommarsesongen.*

Tiltak:

- Styrke samhandling gjennom fleire bedriftsnettverk på tvers av destinasjonsgrensene.
- Byggje tydelege forteljingar om regionen slik at gjesten vert betre kjende med stadane og kystkulturen i området.
- Sikre at turistane som kjem til området får god informasjon om korleis dei ivaretek naturverdiar og kulturminner. Følje opp handlingsplan i merket for berekraftig reisemål.
- Utnytte kompetansen som vert opparbeida på cruise til å styrke reiselivet også i andre marknader og segment. Arbeide for auka kommersialisering, produktpakking og på den måte gjere området meir kjent og tilgjengeleg i fleire distribusjonskanalar.
- Sikre samhandling mellom destinasjonsselskapa slik at området rundt Stad skipstunnel eit framstår som eitt reisemål for gjestane.
- Profesjonalisere vertskapsrolla gjennom kurs, kompetanseheving og erfaringsutveksling slik at det opplevast saumlaust og enkelt for kundane. Dette vert særleg viktig med auka satsing på kurs-, konferanse og arrangementsmarknaden
- Støtte opp om etablering av kreativ klynge
- Bidra til utvikling, historieforteljing og kommersialisering av opplevingar og produkt frå aktørar i kreative næringar

HA-4: Få fart på innovasjon og produktutvikling i reiselivsnæringa

Mål : *Sikre heilårs arbeidsplassar og redusere risikoen ved å satse på reiseliv*

Tiltak:

- Utvikle og kommersialisere produkt som er knytt til dei kreative næringane; opera, design, forfattarskap, streetart m.m.
- Utvikle produkt som kan opplevast i forskjellige årstider eller heile året
- Hente erfaringar frå andre naturbaserte reisemål som er vane med å handtere risiko, uver og samstundes ivareta gjestenes sikkerheit.
- Gjennom kompetanseheving vidareutvikle eksisterande opplevingar med innhald som sikrar kvalitet, deltaking, meirverdi og betre tilgjengelegheit slik at betalingsviljen og attraktiviteten aukar.
- Utnytte volumet og prosjonaliteten innan cruise for å få fart på produktutvikling og knoppskyting i reiselivet og kreative næringar
- Auka overnattingskapasitet og skape marknad for heilårsopne overnattings- og serveringstilbod

Hovudarbeidspakkar

HA-5: Ny og forbetra infrastruktur

Mål: *Auka mobilitet inn/ut og innan området heile året*

Tiltak:

Einast om kritiske utfordringar innan dagens infrastruktur inn/ut av området og internt i området på veg, sjø og luftfart.

- Utarbeide forslag til plan og prioritering for forbetring av infrastruktur. Synleggjere manglande investeringar på veg, sjø og luftfart i regionen.
- Sikre at kollektivtrafikk (buss, båt og fly) er i samsvar med behovet til lokalbefolkninga, næringslivet og reiselivet heile året.
- Sikre tilstrekkelig parkering, toalettfasiliteter og forvaltning av fellesgode
- Vurdere ulike tiltak for å redusere utfordringene med villcamping, bos, manglande toalett og farlig parkering
- Etablere hurtigbåtsamband mellom Bergen og Ålesund
- Få oversikt over stadar og attraksjonar der det er utfordringar med for mykje gjester samtidig
- Sikre god besøksflyt, styring av ferdsel og gode opplevingar med nye system og organisering av besøkstraumar

HA-06: Sikre god informasjonsflyt og samhandling på tvers av kommunar og sentrale aktørar

Mål: *Utnytte auka interesse og redusere ulempene i byggeperioden*

Tiltak:

- Samordne arbeidet med å tiltrekke seg aktørar for nyetableringar i området og på næringsareala som blir utvikla med masse frå tunnelen
- Etablere eit lokalt vertskap for å handtere interessa knytt til Stad skipstunnel saman med Kystverket
- Samordne informasjon og vertskap til turistar i byggeperioden for å unngå logistikkutfordringar i området

Takk for merksemda !